

Т. Я. Маршалок. Тернопіль : THEU, 2016. С. 95-96. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/3444> (дата звернення: 10.09.2019).

References

1. "Overview of the Ukrainian economy 2017." American Chamber of Commerce in Ukraine, www.chamber.ua/Content/Documents/-1635684409Country_Profile_2018_EN.pdf. Accessed 10 Sept. 2019
2. Pylypiv, N.I., and O. I. Yemets. "Modern approaches to management of investment activity." *Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Ekonomika*, no.13. 2018, pp.185-191. Accessed 10 Sept. 2019
3. Ministry of Finance Website, index.minfin.com.ua/economy/gdp/2018. Accessed 10 Sept. 2019.
4. "On Approval of Methodological Recommendations on Capital Account Creation by Institutional Sectors of the Economy." Order of State Statistics Committee of Ukraine from 2008, Dec 12, 498. Verkhovna Rada Ukrainy, zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0498202-08/ed20081212/find?text=%C2%E0%EB%EE%E2%E5+%ED%E0%E3%F0%EE%EC%E0%E4%E6%E5%ED%ED%FF+%EE%F1%E%E2%E%E3%EA+%EA%E0%EF%B3%F2%E0%EB%F3. Accessed 10 Sept. 2019.
5. Svitovyy bank Website, www.worldbank.org. Accessed 10 Sept. 2019.
6. Yemets, O.I. "Conceptual approaches to the organization of development of investment activity of enterprises on the principles of the paradigm of economic security." *Visnyk natsional'noho universytetu «Lvivs'ka politehnika»*, no. 875, 2017, pp. 215-222.
7. Pavlova, T. "Management of investment activity of the enterprise." *Sectors of the economy in the process of implementation of the state regional policy: Twelve regional and municipal readings: Collections of materials international sci. pract. conf.*, 2017, pp. 125-126.
8. Novykova, I. V. "Theoretical basis of value-oriented management of investment activity of the enterprise." *Economics and management of enterprises of the machine-building industry*, no.3, 2012, pp.106-116.
9. Yatsyk, K. "Investment activity management as a prerequisite for effective enterprise development." *Economic and Social Development of Ukraine in the XXI Century: National Identity and Trends in Globalization. Collection of XIII International sci. pract. conf. young scientists*, 2016, pp. 95-96.

УДК 657.47

doi: 10.15330/apred.1.15.68-79

Кафка С. М.

ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ ЩОДО ПОДАЛЬШИХ ВИТРАТ НА ОСНОВНІ ЗАСОБИ ПІДПРИЄМСТВ НАФТОГАЗОВОГО КОМПЛЕКСУ

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
Міністерство освіти і науки України,
вул. Карпатська, 15, м. Івано-Франківськ,
76019, Україна,
тел.: 0342-72-71-17,
e-mail: Kafka@i.ua

Анотація. Стаття спрямована на дослідження чинних підходів до обліку подальших витрат на основні засоби, оскільки вони не є однозначними і постійно змінюються внаслідок процесів, які відбувалися у правовому та економічному середовищі, але мають значний вплив на формування облікової інформації про основні засоби суб'єкта господарювання, його витрати, а в кінцевому результаті і на прибуток підприємства звітного періоду. Для підприємств нафтогазового комплексу питання організації бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з ремонтом та модернізацією необоротних матеріальних активів, актуальне з огляду на необхідність виконання робіт з їх поліпшення через значний знос та втрату початкових

технічних характеристик в умовах конкурентного середовища. При існуючому порядку обліку навіть усунення незначних пошкоджень шляхом заміни дорого вартісних деталей може вплинути на фінансовий результат періоду, у якому воно здійснювалося, що спотворює інформацію про результати діяльності підприємства. Удосконалено процеси збору, реєстрації та нагромадження оперативної інформації щодо подальших витрат на основні засоби в єдиному управлінському реєстрі, що дає змогу отримати необхідний обсяг інформації для аналізу і ухвалення ефективних рішень щодо доцільності подальшої експлуатації окремих об'єктів основних засобів, або їх заміни чи модернізації, організації ремонтних робіт господарським способом, чи із залученням спеціалізованих сторонніх організацій та інше. Отримані результати дослідження спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності обліку витрат на експлуатацію, утримання і відновлення роботи основних засобів та дають змогу виявляти та використовувати внутрішньогосподарські резерви покращення діяльності підприємств.

Ключові слова: облік, основні засоби, амортизація, знос, достовірна інформація, звітність, облікова політика, нафтогазові підприємства.

Kafka S. M.

FORMATION OF INTERNAL ECONOMIC REPORT ON FURTHER EXPENDITURE ON FIXED ASSETS OF OIL AND GAS COMPLEX ENTERPRISES

Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Management and Administration,
Carpathka str., 15, Ivano-Frankivsk,
76019, Ukraine,
tel.: 0342-72-71-17,
e-mail: Kafka@i.ua

Abstract. The article is aimed at exploring the current approaches to accounting for further costs of fixed assets, as they are not straightforward and are constantly changing due to processes occurring in the legal and economic environment, but have a significant impact on the formation of accounting information about the entity's fixed assets, its expenses, and ultimately the profit of the enterprise during the reporting period. For oil and gas enterprises, the issue of accounting for transactions related to the repair and modernization of fixed assets is relevant given the need to improve their work due to significant wear and tear and loss of initial technical characteristics in a competitive environment. In the current accounting procedure, even eliminating minor damage by replacing costly parts can affect the financial result of the period in which it was carried out, which distorts information about the results of the enterprise activity. Processes for collecting, registering and accumulating operational information on further expenditures on fixed assets in a single management register have been improved, enabling the necessary amount of information to be analyzed and making effective decisions about the feasibility of further exploitation of certain fixed assets, or their replacement or modernization, organization of repair works in the economic way, or with the involvement of specialized third-party organizations, etc. The results of the study are aimed at increasing the reliability, efficiency and analytical accounting for the costs of operation, maintenance and restoration of fixed assets and enable the identification and use of internal reserves to improve the activities of enterprises.

Keywords: accounting, fixed assets, amortization, depreciation, accurate information, reporting, accounting policies, oil and gas enterprises.

Вступ. Суттєвою проблемою діяльності підприємств нафтогазової промисловості є понаднормативні строки експлуатації основних засобів виробництва. Так, незадовільний стан трубопроводів призводить до їх розгерметизації й супроводжується розливом, потраплянням нафтопродуктів у ґрунт, забрудненням поверхневих та

грунтових вод, що спричиняє значні витрати як на ремонт основні засобів, так і на відновлення навколишнього середовища. Особливості експлуатаційних умов використання необоротних матеріальних активів нафтогазової промисловості характеризується надзвичайною агресивністю середовища, фізичним зносом та наднормативною експлуатацією технологічних об'єктів магістральних газопроводів, що також потребує витрат на їх ремонт та обслуговування. Проведений аналіз відновлення основних засобів як головної складової необоротних матеріальних активів на підприємствах нафтогазового комплексу свідчить, що процеси введення нових основних засобів дуже повільні, а витрати на їх ремонт та експлуатацію мають тенденцію до зростання.

Нерідко основними причинами ремонтних робіт є корозійні пошкодження об'єктів нафтогазового комплексу і їх частка й надалі збільшуватиметься, бо після 20 років експлуатації металу до 35 % зростає загальна кількість відмов його роботи через корозію. Тому в системі бухгалтерського обліку треба передбачити дієві методики формування достовірної інформації про витрати на ремонт основних засобів для цілей управління.

Це стосується, насамперед, науково-методичного обґрунтування і розв'язання ключових завдань з проведення ремонтних робіт у підприємствах нафтогазової промисловості з урахуванням різноманітності необоротних матеріальних активів (від систем магістральних газопроводів, установок каталітичного риформінгу, видобувних свердловин, будівель до повітряних ліній електропередач), що вимагає високої кваліфікації виконавців, визначення експлуатаційно можливої зони надійного газопостачання, оптимізації розподілу потоків газу, рівня технологічних запасів на основі оперативної та достовірної інформації, що формується в системі бухгалтерського обліку.

Постановка завдання. Ремонтні роботи основних засобів в нафтогазовій промисловості мають важливе значення для забезпечення видобутку нафти і газу, їх переробки та транспортування, адже особливості виробничого процесу обумовлюють значні витрати на ремонт та інші поліпшення основних засобів більше, ніж в інших галузях промисловості.

Результати. Особливості діяльності підприємств нафтогазової промисловості суттєво впливають на процеси відтворення основного капіталу та методологію його обліку (рис. 1). Нами виділено об'єктивні та суб'єктивні фактори, які визначають процес відновлення основного капіталу у нафтогазовій промисловості (рис. 1).

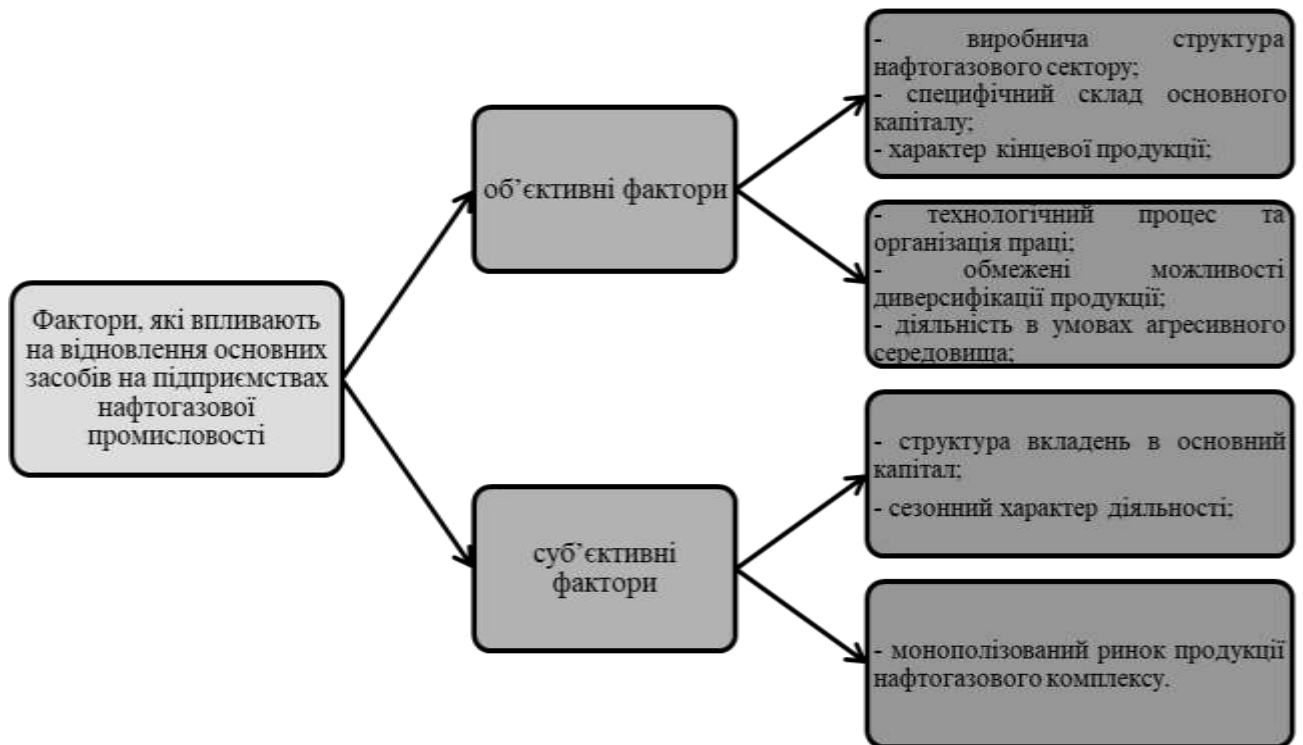

Рис. 1. Склад факторів, що визначають процес відновлення основних засобів у підприємствах нафтогазового комплексу

Fig.1. The composition of the factors that determine the process of recovery of fixed assets in the enterprises of the oil and gas complex

Основними причинами незадовільного стану необоротних матеріальних активів підприємств нафтогазового комплексу залишаються порушення ізоляційних покриттів та відсутність належного активного захисту від електрохімічної корозії [1, с. 287-304]. Все це вимагає більш ретельного нагляду за технічним станом цих об'єктів, проведенням їх поточного та капітального ремонтів, підвищення відповідальності суб'єктів господарської діяльності за утриманням системи газопостачання, нафто- та продуктопроводів у належному технічному стані. До аварійних ситуацій на газопроводах можуть призвести відключення електропостачання на газорозподільних станціях, газорегуляторних пунктах та інших об'єктах (відключається сигналізація і зв'язок обладнання, прилади обліку, установки катодного захисту тощо). Склад подальших витрат та робіт включає діагностування об'єктів основних засобів, їх комплексне обстеження, технічне обслуговування, ремонт, реконструкцію, модернізацію та інше. Особливості комплексу подальших витрат на основні засоби в нафтогазовій промисловості передбачають:

- періодичне технічне обслуговування основних засобів під час роботи під навантаженням;
- їх технічне обслуговування після відпрацювання визначеної кількості годин роботи під навантаженням;
- технічне обслуговування та ремонт після відпрацювання визначеної кількості годин роботи на зупиненому обладнанні чи інших об'єктах основних засобів;
- технічне обслуговування обладнання і систем, що знаходяться у резерві;
- планово-попереджувальні ремонти;
- аварійно-відновлювальні ремонти та інше.

Періодичність і обсяги технічного обслуговування та ремонту визначаються виходячи з технічного стану обладнання, наявності та функціонування системи діагностування технічного стану обладнання або вимог експлуатаційної та ремонтної документації підприємств-виробників обладнання. Ремонт допоміжних механізмів, безпосередньо пов'язаних з основними агрегатами, повинен виконуватись водночас з ремонтом останніх.

Залежно від виду ремонтних робіт, їх складності та тривалості формуються витрати на їх проведення [2, с. 13-20]. Технічне обслуговування та ремонт основних засобів виконуються експлуатаційною службою підприємства або ж спеціалізованою організацією, яка має ліцензію на виконання такого виду робіт.

Технічне обслуговування основних засобів включає технічні огляди, перевірка стану, контроль і вимірювання робочих параметрів та інші види робіт, які залежать від часу роботи або знаходження в резерві. Обстеження основних засобів виконуються з метою визначення їх фактичних техніко-економічних характеристик та технічного стану. При цьому вирішують такі завдання:

- визначають рівень відповідності техніко-економічних показників та параметрів технічного стану нормованим значенням;
- визначають причини погіршення технічного стану та ефективності роботи;
- забезпечують системний контроль вихідних робочих параметрів та технічного стану;
- накопичують інформація щодо технічного стану та його техніко-економічних і екологічних характеристик в процесі експлуатації та ін.

Витрати на аварійні ремонти в нафтогазовій промисловості займають значну частку, а головною їх причиною є зношення та погіршення технічного стану основних засобів через надмірне старіння [3, с. 48-55]. Наприклад, з кожним роком подальші витрати на об'єкти транспорту газу зростають щонайменше на 10 %. Так розподіл магістральних газопроводів філії УМГ «ПРИКАРПАТТРАНСГАЗ» АТ «УКРТРАНСГАЗ» за терміном експлуатації станом на 01.01.2016 р., який наведено на рис. 2, свідчить, що більшість магістральних газопроводів з терміном експлуатації понад 25 років. Це й підтверджує зростання подальших витрат на основні засоби у зв'язку з їх функціонуванням в складних умовах агресивного середовища, зі значним старінням, незадовільним технічним станом та відповідним збільшенням кількості аварійних ремонтів.

Витрати на проведення таких робіт включають витрати матеріалів, деталей, змінних вузлів, запасних частин та інших матеріалів, електроенергії, заробітна плата працівникам та витрати на соціальне страхування, амортизація та інші.

Для належної організації робіт з ремонту та інших подальших витрат на основні засоби потрібна оперативна облікова інформація щодо їх величини, яка формується перш за все в системі внутрішньогосподарського обліку, що дозволить ефективно управляти ними.

Надійність газотранспортної системи визначається не тільки частотою виникнення відмов, але й терміном їх ліквідації. При тривалих ремонтно-відновлювальних роботах, які вимагають зупинки газопроводу, збільшується час вимушеного простою, що призводить зменшення надійності ГТС. Ліквідація аварій на газопроводі, як технологічний процес, є надзвичайно складною процедурою. Загальний час ліквідації пошкодження складається з часу визначення місця аварії, розробки плану ліквідації, часу транспортних перевезень і власне часу ліквідації несправності.

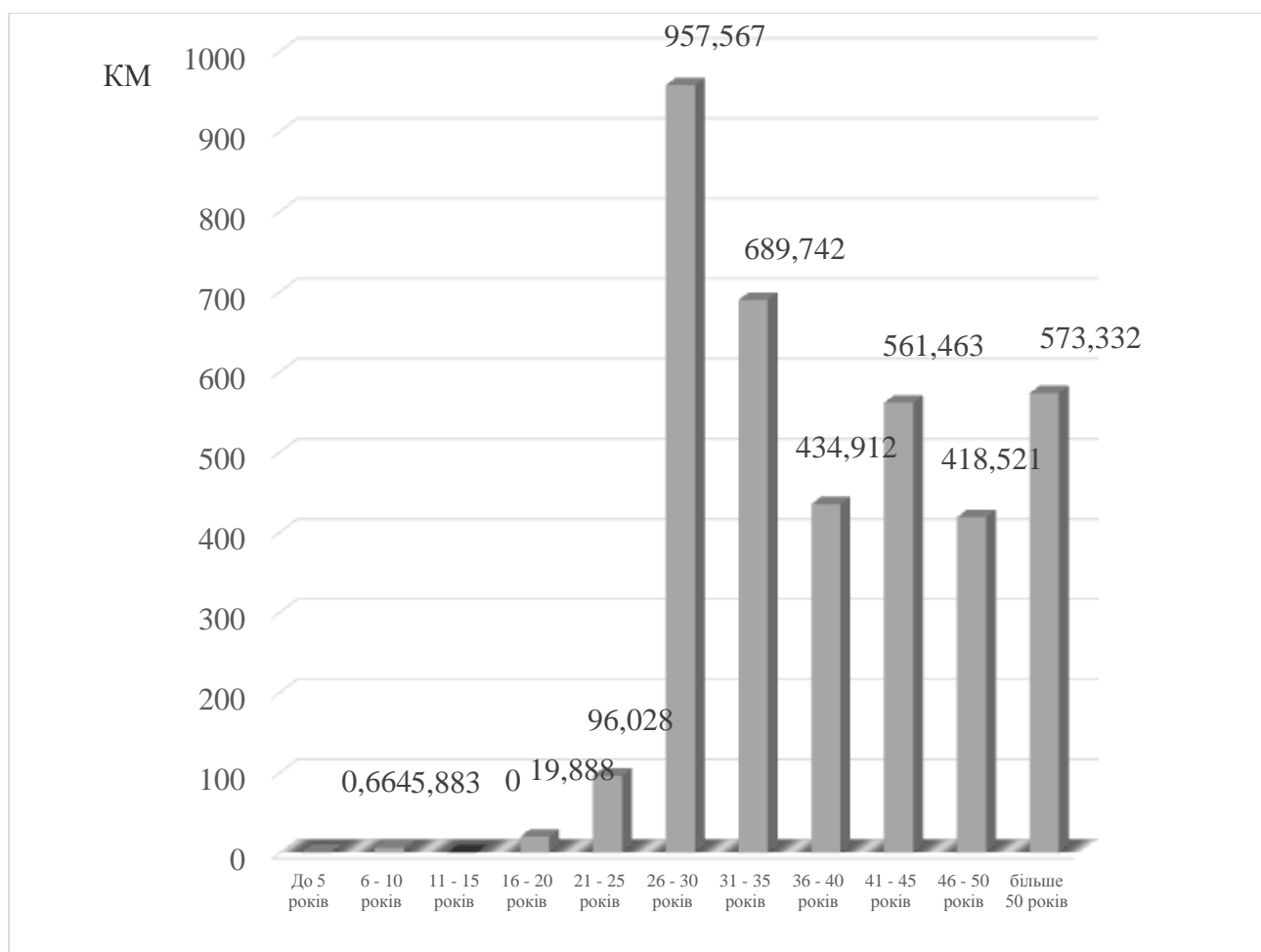

Рис. 2. Розподіл МГ філії УМГ «ПРИКАРПАТТРАНСНАЗ» за терміном експлуатації станом на 01.01.2016 р. [4, с. 34]

Fig. 2. Distribution of MG of the branch of UMG "PRIKARPATTRANSNAZ" by the term of operation as of 01.01.2016 p. [4, с. 34]

Для підвищення ефективності ремонтних робіт підприємства транспортування газу формують аварійний запас матеріалів [5]. Аварійний запас труб, з'єднувальні деталі та запірні арматури (сталеві шарові крани) зберігаються у спеціально відведених місцях зберігання. Не рідше одного разу на рік проводиться технічне обслуговування аварійного запасу (обкошування, праймування, вибракування).

Тому інформація про такі операції, що впливають на вартість та тривалість ремонтних робіт повинна оперативно формуватися у системі внутрішньогосподарського обліку для цілей управління [6, с. 97-106; 7, с. 19-46].

Існує й низка інших важливих особливостей ремонту основних засобів. По-перше, об'єкти основних засобів є лінійно протяжними і матеріалоемними. Так, для будівельних організацій, що виконують лінійні роботи, частка матеріалів у вартості робіт коливається в межах 60-70 %, що перевищує середній показник по будівництву, який дорівнює приблизно 50-55 % [8]. Дана особливість диктує необхідність враховувати громіздкість і велику вартість запасних елементів, насамперед труб, і пов'язані з цим деякі складності в їхньому складуванні, тому що їх необхідно вберегти і від агресивності навколишнього середовища (аварійний запас, що закладається може пролежати декілька років) і від розкрадання. Місця складування аварійних запасів труб повинні бути під охороною.

По-друге, при експлуатації складної газотранспортної системи, є достатньо жорстке обмеження щодо дефіциту запасних елементів. У випадку відсутності труб потрібної номенклатури неможлива експлуатація газопроводу, тому така інформація повинна формуватися в системі обліку для цілей управління.

По-третє, до специфічних характеристик газотранспортної системи варто віднести природно-кліматичні та географічні умови. Досвід експлуатації газопроводів різноманітних діаметрів показує, що природно-кліматичні умови відіграють істотну роль в організації технічного обслуговування магістральних газопроводів.

Отже, виникає необхідність у розробленні внутрішньогосподарської звітності щодо подальших витрат на основні засоби для оперативного реагування на господарські ситуації з метою управління ними, оскільки фінансова звітність не забезпечує детальної облікової інформації відповідного рівня оперативності [9].

Така внутрішньогосподарська звітність щодо подальших витрат на основні засоби повинна формувати оперативну інформацію про їх величину та враховувати індивідуальних особливостей конкретної газотранспортної системи для цілей управління: технологічну систему лінійної частини магістральних газопроводів із перемичками, відводами, і нерівномірно розподіленими показниками надійності по довжині газопроводу, сукупність пунктів зосередження збережених аварійних запасів, що можуть розташовуватися не тільки уздовж траси (індивідуальна система), але і на віддалі від неї (регіональна система).

В тому числі оперативні дані щодо потреби в матеріально-технічному забезпеченні подальших витрат на основні засоби:

№ з/п	Назва робіт	Одиниці вимірювання	Обсяг робіт	Потреба в матеріалах за їх видами			Потреба в спеціалістах, люд/год			Потреба в устаткуванні, маш/год.			Інше			Примітки
				Нормативні витрати	Фактичні витрати	Відхилення, ±	Нормативні витрати	Фактичні витрати	Відхилення, ±	Нормативні витрати	Фактичні витрати	Відхилення, ±	Нормативні витрати	Фактичні витрати	Відхилення, ±	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Головний бухгалтер

Бухгалтер з обліку основних засобів та інших необоротних активів

Головний інженер

Таблиця 2

Журнал обліку аварійних ремонтів

Table 2

Log of accounting of emergency repairs

№ з/п	Назва об'єкту, що ремонтується	Інвентарний номер	Од. вимірювання	Термін експлуатації	Конфігурація об'єкта	Ступінь ремонтної складності	Комплектування, зберігання та використання аварійного запасу матеріалів	Причина відмови (аварійної ситуації)	Вартість ремонту	Період ремонту	Примітки
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	

Головний інженер

Спеціаліст з ремонту

У внутрішньогосподарському звіті має узагальнюватися інформація з усіх первинних документів, якими оформлено витрати на технічне обслуговування та ремонти основних засобів, у розрізі об'єктів основних засобів, структурних підрозділів, виду здійсненого ремонту, затрачених трудових, матеріальних ресурсів у грошовому і кількісному вимірах та інша необхідна інформація.

Внутрішньо-господарський звіт подальших витрат на основні засоби порівняно з діючим підходом до документування таких операцій має велику інформаційну цінність для потреб оперативного управління та відповідає вимогам сьогодення. Крім цього, форма запропонованого звіту може доповнитися новими графами щодо фактичних витрат та нормативних витрат з розрахунком їх відхилення, а також зазначати причини таких відхилень. Останні доцільно відображати в окремому розділі наведеного звіту.

Висновки. На даний час наявні певні недосліджені проблеми у частині бухгалтерського обліку витрат на ремонт та модернізацію основних засобів, які потребують ґрунтовного аналізу та обґрунтування шляхів їх вирішення. Зокрема, це стосується питання сутності ремонту та модернізації основних засобів для цілей бухгалтерського обліку; класифікації витрат на ремонт необоротних матеріальних активів відповідно до облікових потреб з урахуванням специфіки цих робіт; формування облікової політики щодо відображення операцій з ремонту та модернізації необоротних матеріальних активів на підприємстві.

Для підприємств нафтогазової промисловості питання організації бухгалтерського обліку операцій, пов'язаних з ремонтом та модернізацією необоротних матеріальних активів, актуальне з огляду на необхідність виконання робіт з їх поліпшення через значний знос та втрату початкових технічних характеристик в умовах конкурентного середовища. Облік операцій з ремонту та модернізації основних засобів потребує від облікового персоналу високого рівня професіоналізму. Важливо також сформулювати технічне та методичне забезпечення порядку ведення бухгалтерського обліку таких операцій.

Сукупність запропонованих заходів з організаційного забезпечення бухгалтерського обліку, яке регулюється положеннями облікової політики та сприяє достовірності й своєчасності формування бухгалтерської інформації щодо операцій з ремонту та модернізації основних засобів для прийняття рішень, спрямована на підвищення ефективності робіт, що виконуються. У дисертації розроблено класифікатор видів робіт, які виконуються в процесі технічного обслуговування та ремонту основних засобів на підприємствах нафтогазового комплексу з урахуванням особливостей їх діяльності. Його використання сприятиме підвищенню достовірності облікової інформації щодо витрат на обслуговування та ремонт основних засобів газотранспортних підприємств і своєчасному одержанню й аналізу цієї інформації керівництвом, що дасть змогу оперативно коригувати управлінські рішення.

Розроблена внутрішня звітність щодо подальших витрат на основні засоби забезпечить систематизацію й узагальнення показників, що характеризують такі господарські операції, дасть змогу підприємствам нафтогазової промисловості використовувати її як дієвий інструмент для управління.

1. Edwards J. R. Accounting for the erosion of fixed assets 1863–1900. A case study. *Accounting History Review*, 2019. 29 (2), pp. 287-304. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85063788700&doi=10.1080%2f21552851.2019.1590892&partnerID=40&md5=d19270c1a7a7deae51f0aecc67550a09> (Accessed 16 Oct. 2019).
2. Mishchenko V. Ya., Dobrosotskikh M. G. Solvable task of scheduling of construction, reconstruction & repair of objects. *Bulletin of the educational institution. Industry Technology Series*, 2016-January (6), pp. 13-20. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85030673657&partnerID=40&md5=c2e5c691ea423c0f0889065979ea0f1b> (Accessed 14 Oct. 2019).

3. Zadorozhnii Z., Kafka S. Depreciation of non-current assets: harmonization of international practices and regulatory in Ukraine. *Journal of Advanced Research in Management*. 2016. Vol. VII, is. 1 (13). pp. 48–55. URL: <https://journals.aserspublishing.eu/jarm/issue/view/87> (Accessed 16 Oct. 2019).
4. Фінансова звітність АТ «Укртрансгаз». Пояснювальна записка до річного звіту УМГ «ПРИКАРПАТТРАНСГАЗ» за 2015 р. 185 с.
5. Норми аварійного запасу матеріалів для магістральних газопроводів ДК «УКРТРАНСГАЗ»: Наказ Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 16.09.2011 р. № 522. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN68304.html (дата звернення: 27.05.2019).
6. Крупка Я. Д., Музика М. Про якісні характеристики фінансової звітності. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2017. № 3. С. 97-106 URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/25771/1/%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%BA%D0%B0%20%D0%AF.pdf> (дата звернення 18.10.2019).
7. Street D. A., Hermanson D. R. How do restatements affect outside directors and boards? A review of the literature. *Journal of Accounting Literature*, 2019. 43, pp. 19-46. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85069747268&doi=10.1016%2Fj.acclit.2019.07.001&partnerID=40&md5=aaf1fe4576e6236a91b74194b2e9574e> (Accessed 06 Oct. 2019).
8. Грудз В. Я., Тымкив Д. Ф., Яковлев Е. И. Обслуживание газотранспортных систем : учебное пособие. Киев : УМК ВО, 1991. 160 с.
9. Matozza F., Biscotti A. M., Mafrolla E. Financial reputation repair through environmental performance: A study of restatements in polluting industries. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 2019. URL: <https://www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85068360033&doi=10.1108%2fSAMPJ-05-2018-0134&partnerID=40&md5=7443ea8c188bfbecad1cbbc646240efe> (Accessed 12 Oct. 2019).

References

1. Edwards, J. R. “Accounting for the erosion of fixed assets 1863–1900. A case study.” *Accounting History Review*, vol. 29, no. 2, 2019, pp. 287-304. SCOPUS, www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85063788700&doi=10.1080%2f21552851.2019.1590892&partnerID=40&md5=d19270c1a7a7deae51f0aecc67550a09. Accessed 16 Oct. 2019.
2. Mishchenko, V. Y., and M. G. Dobrosotskikh. “Solvable task of scheduling of construction, reconstruction & repair of objects.” *Bulletin of the educational institution. Industry Technology Series*, 6 Jan. 2016, pp. 13-20. SCOPUS, www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85030673657&partnerID=40&md5=c2e5c691ea423c0f0889065979ea0f1b. Accessed 14 Oct. 2019.
3. Zadorozhnii Z., and S. Kafka. “Depreciation of non-current assets: harmonization of international practices and regulatory in Ukraine.” *Journal of Advanced Research in Management*, vol. VII, is. 1 (13), 2016, pp. 48–55. ASERS PUBLISHING, journals.aserspublishing.eu/jarm/issue/view/87. Accessed 16 Oct. 2019
4. *Financial statements of Ukrtransgaz JSC. Explanatory Note to the Annual Report of UMG PRIKARPATTRANSAGAZ for 2015*. Ukrtransgaz JSC, 2016.
5. “Norms of emergency stock of materials for the main gas pipelines of Ukrtransgaz SC: Order of the Ministry of Energy and Coal Industry of Ukraine. 522, from 16 Dec. 2011.” Ligazakon, search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN68304.html. Accessed 27 May 2019.
6. Krupka, Ya, and M. Muzyka. “On the qualitative characteristics of financial statements.” *Bulletin of the Ternopil National Economic University*, vol. 3, 2017, pp. 97-106, dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/25771/1/%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%BA%D0%B0%20%D0%AF.pdf. Accessed 18 Oct. 2019.
7. Street, D. A., and D. R. Hermanson. “How do restatements affect outside directors and boards? A review of the literature.” *Journal of Accounting Literature*, vol. 43, 2019, pp. 19-46. SCOPUS, www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85069747268&doi=10.1016%2Fj.acclit.2019.07.001&partnerID=40&md5=aaf1fe4576e6236a91b74194b2e9574e. Accessed 6 Oct. 2019.
8. Grudz, V., et al. *Maintenance of gas transportation systems*, УМК ВО, 1991.
9. Matozza, F., et al. “Financial reputation repair through environmental performance: A study of restatements in polluting industries.” *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 2019. SCOPUS, www.scopus.com/inward/record.uri?eid=2-s2.0-85068360033&doi=10.1108%2fSAMPJ-05-2018-0134&partnerID=40&md5=7443ea8c188bfbecad1cbbc646240efe. Accessed 12 Oct. 2019.